

## PIATA KNIHA ČASNÉ MAJETKY CIRKVI

Kán. 1254 - § 1. Katolícka cirkev má vrodené právo nezávisle od občianskej moci nadobúdať, vlastníť, spravovať a scudzovať časné majetky na dosahovanie cieľov, ktoré sú jej vlastné.

§ 2. Týmito vlastnými cieľmi sú najmä: usporadúvať Boží kult, starať sa o slušné materiálne zabezpečenie kléru a iných služobníkov, vykonávať diela posvätného apoštolátu a dobročinnnej lásky najmä voči chudobným.

Kán. 1255 – Univerzálna Cirkev a Apoštolský stolec, partikulárne cirkvi, ako aj ktorákoľvek iná verejná alebo súkromná právnická osoba, sú subjektami schopnými nadobúdať, vlastníť, spravovať a scudzovať časné majetky podľa normy práva.

Kán. 1256 - Vlastníctvo majetku pod najvyššou autoritou Rímskeho veľkňaza patrí tej právnickej osobe, ktorá tieto dobrá zákonne nadobudla.

Kán. 1257 - § 1. Všetky časné majetky, ktoré patria univerzálnej Cirkvi, Apoštolskému stolcu alebo iným verejným právnickým osobám v Cirkvi, sú cirkevnými majetkami a riadia sa nasledujúcimi kánonmi, ako aj vlastným štatútom.

§ 2. Časné majetky súkromnej právnickej osoby sa riadia vlastným štatútom, nie týmito kánonmi, ak sa výslovne neurčuje niečo iné.

Kán. 1258 - V nasledujúcich kánonoch pomenovaním Cirkev sa označuje nielen univerzálna Cirkev alebo Apoštolský stolec, ale aj každá verejná právnická osoba v Cirkvi, ak z kontextu reči alebo z povahy veci nie je zrejmé niečo iné.

### I. titul

#### NADOBÚDANIE MAJETKOV

Kán. 1259 - Cirkev môže nadobúdať časné majetky všetkými spravodlivými spôsobmi či už prirodzeného alebo pozitívneho práva, ktorými je to dovolené iným.

Kán. 1260 - Cirkev má vrodené právo vyžadovať od veriacich to, čo potrebuje na vlastné ciele.

Kán. 1261 - § 1. Veriaci majú právo odovzdávať časné majetky v prospech Cirkvi.

§ 2. Diecézny biskup je povinný pripomínať veriacim záväzok, o ktorom sa hovorí v kán. 222 § 1, a vhodným spôsobom na ňom nástožiť.

Kán. 1262 - Veriaci majú Cirkvi poskytovať pomoc vyžadovanými podporami podľa noriem vydaných konferenciou biskupov.

Kán. 1263<sup>1</sup> - Diecézny biskup po vypočutí ekonomickej rady a kňazskej rady má právo uložiť verejným právnickým osobám podliehajúcim jeho riadeniu pre potreby diecézy

---

<sup>1</sup> PCCICAI, odpoveď II, z 24. januára 1989, AAS 81 (1989) 991:

mierny príspevok, primeraný ich príjmom; ostatným fyzickým a právnickým osobám je mu dovolené len v prípade vážnej potreby a za tých istých podmienok uložiť mimoriadnu a miernu dávku pri neporušení partikulárnych zákonov a zvykov, ktoré mu udeľujú väčšie práva.

Kán. 1264 - Ak právo neurčuje niečo iné, úlohou zhromaždenia biskupov provincie je:

1. určiť poplatky za úkony výkonnej moci, udeľujúcej nejakú milosť, alebo poplatky za vykonanie reskriptov Apoštolského stolca, ktoré má schváliť sám Apoštolský stolec;
2. určiť milodary z príležitosti vysluhovania sviatostí a svätenín.

Kán. 1265 - § 1. Pri neporušení práva žobravých rehoľníkov sa akejkol'vek súkromnej osobe, či už fyzickej, alebo právnickej, zakazuje bez písomného povolenia vlastného ordinára a miestneho ordinára zbierať milodary pre akúkoľvek nábožnú alebo cirkevnú ustanovizeň, alebo na akýkoľvek nábožný alebo cirkevný cieľ.

§ 2. Konferencia biskupov môže stanoviť normy, týkajúce sa zbierania milodarov, ktoré musia zachovávať všecí, nevynímajúc tých, ktorí sa z ustanovenia nazývajú a sú žobravými.

Kán. 1266 - Miestny ordinár môže prikázať, aby sa vo všetkých kostoloch a kaplnkách, aj v tých, ktoré patria rehoľným inštitútom a sú skutočne stále prístupné veriacim, zbieral osobitný milodar na určené farské, diecézne, národné alebo všeobecné podujatia, ktorý potom treba starostlivo zaslať diecéznej kúrii.

Kán. 1267 - § 1. Ak nie je zrejmý opak, predpokladá sa, že milodary, ktoré sa dávajú predstaveným alebo administrátorom ktorejkoľvek cirkevnej právnickej osoby, aj súkromnej, sú dané samej právnickej osobe.

§ 2. Milodary, o ktorých sa hovorí v § 1, nemožno odmietnuť, ak to nie je z oprávneného dôvodu a vo veciach väčšieho významu s dovolením ordinára, ak ide o verejnú právnickú osobu. Dovoľenie tohto ordinára sa vyžaduje na prijímanie milodarov, ktoré sú zaťažené bremenom stanoveného spôsobu využívania alebo podmienkou, pri zachovaní predpisu kán. 1295.

§ 3. Milodary, ktoré dali veriaci na určitý cieľ, sa môžu použiť iba na tento cieľ.

Kán. 1268 – Vo veci časných majetkov Cirkev prijíma premlčanie ako spôsob nadobúdania a oslobodzovania podľa normy kán. 197-199.

Kán. 1269 - Posvätné veci, ak sú vo vlastníctve súkromných osôb, môžu premlčaním nadobudnúť súkromné osoby, ale nie je dovolené ich používať na profánne ciele, ak nestratili posvätenie alebo požehnanie; ale ak patria cirkevnej verejnej právnickej osobe, môže ich získať iba iná cirkevná verejná právnická osoba.

---

Pochybnosť: Či sa slovami kán. 1263 „verejným právnickým osobám podliehajúcim jeho riadeniu“ rozumejú ej externé školy rehoľných inštitútov pápežského práva?

Odpoveď: negatívne.

Kán. 1270 - Nehnutel'né veci, cenné hnutel'né veci, práva a žaloby, či osobné, alebo vecné, ktoré patria Apoštolskému stolcu, sa premlčávajú po uplynutí sto rokov; tie, ktoré patria inej cirkevnej verejnej právnickej osobe, sa premlčávajú po uplynutí tridsiatich rokov.

Kán. 1271 - Biskupi majú z dôvodu puta jednoty a dobročinnnej lásky prispievať podľa možností svojej diecézy na zaobstaranie prostriedkov, ktoré Apoštolský stolec podľa časových okolností potrebuje, aby mohla riadne poskytovať službu celej Cirkvi.

Kán. 1272 - V krajinách, kde ešte existujú benefíciá v pravom zmysle, konferencii biskupov patrí, aby vhodnými normami, dohodnutými s Apoštolským stolcom a ním schválenými, riadila spravovanie týchto benefícií tak, aby sa príjmy, ba podľa možnosti i sám základ benefícií, postupne previedli na inštitúciu, o ktorej sa hovorí v kán. 1274 § 1.

## II. titul

### SPRAVOVANIE MAJETKOV

Kán. 1273 - Rímsky veľkňaz je na základe primátu riadenia najvyšší správca a hospodár všetkých cirkevných majetkov.

Kán. 1274 - § 1. V každej diecéze má byť osobitná inštitúcia, ktorá má sústreďovať majetky alebo milodary s tým cieľom, aby bolo podľa normy kán. 281 postarané o materiálne zabezpečenie klerikov, ktorí vykonávajú službu v prospech diecézy, ak nie je o nich postarané ináč.

§ 2. Kde sociálna starostlivosť o klérus ešte nie je vhodne zriadená, konferencia biskupov sa má postarať, aby existovala inštitúcia, ktorá by sa dostatočne starala o sociálne zabezpečenie klerikov.

§ 3. V každej diecéze sa podľa potreby má ustanoviť spoločný fond, pomocou ktorého biskupi môžu zadosťučiniť záväzkom voči iným osobám slúžiacim Cirkvi a prispievať na rozličné potreby diecézy a pomocou ktorého by aj bohatšie diecézy mohli podporovať chudobnejšie.

§ 4. Podľa rozličných miestnych okolností sa ciele, o ktorých sa hovorí v § 2 a 3, môžu vhodnejšie dosiahnuť navzájom spojenými diecéznymi inštitúciami alebo spolupracou, alebo aj primeraným združením, ustanoveným pre rozličné diecézy, ba aj pre celé územie konferencie biskupov.

§ 5. Tieto inštitúcie treba podľa možnosti ustanoviť tak, aby mali účinnosť aj v občianskom práve.

Kán. 1275 - Fond majetkov, pochádzajúcich z rozličných diecéz, sa spravuje podľa noriem vhodne dohodnutých biskupmi, ktorých sa to týka.

Kán. 1276 - § 1. Úlohou ordinára je starostlivo dozeráť na spravovanie všetkých majetkov verejných právnických osôb, ktoré mu podliehajú, pri neporušení zákonných titulov, ktoré tomuto ordinárovi udeľujú väčšie práva.

§ 2. Ordinári majú pri zohľadnení práv, zákonných zvykov a okolností dbať, aby celú záležitosť spravovania cirkevných majetkov usporiadali vydaním osobitných inštrukcií v medziach univerzálneho a partikulárneho práva.

Kán. 1277 - Diecézny biskup, keď ide o úkony spravovania, ktoré so zreteľom na ekonomický stav diecézy majú väčší význam, musí vypočúť mienku ekonomickej rady a kolégia konzultorov; potrebuje však súhlas tejto rady, ako aj kolégia konzultorov na úkony mimoriadneho spravovania okrem prípadov zvlášť uvedených v univerzálnom práve alebo v zakladacích listinách. Úlohou konferencie biskupov je určiť, ktoré úkony treba považovať za úkony mimoriadneho spravovania.

Kán. 1278 - Okrem úloh, o ktorých sa hovorí v kán. 494 § 3 a 4, diecézny biskup môže ekonómovi zveriť úlohy, o ktorých sa hovorí v kán. 1276 § 1 a 1279 § 2.

Kán. 1279 - § 1. Spravovanie cirkevných majetkov patrí tomu, kto bezprostredne riadi osobu, ktorej patria tieto majetky, ak niečo iné neurčuje partikulárne právo, štatút alebo zákonný zvyk, pri neporušení práva ordinára zasiahnuť v prípade nedbanlivosti správcu.

§ 2. Ordinár, ktorému podlieha verejná právnická osoba, ktorá na základe práva alebo zakladacích listín alebo vlastného štatútu nemá svojich správcov, má na spravovanie jej majetkov prijať vhodné osoby na tri roky; ordinár ich môže vymenovať znova.

Kán. 1280 - Každá právnická osoba má mať svoju ekonomickú radu alebo aspoň dvoch poradcov, ktorí podľa normy štatútu majú pomáhať správcovi pri plnení úlohy.

Kán. 1281 - § 1. Pri zachovaní predpisov štatútu sú úkony správcov, ktoré presahujú hranice a spôsob riadneho spravovania, neplatné, ak skôr nedostali od ordinára písomné splnomocnenie.

§ 2. V štatúte sa majú určiť úkony, ktoré presahujú hranice a spôsob riadneho spravovania; ale ak sa o tejto veci v štatúte nehovorí, diecéznemu biskupovi patrí, aby po vypočutí mienky ekonomickej rady určil tieto úkony pre osoby, ktoré mu podliehajú.

§ 3. Právnická osoba nie je povinná sa zodpovedať za neplatné úkony správcov, iba vtedy a do tej miery, do akej z nich mala osoh. Sama právnická osoba však sa bude zodpovedať za nezákonné ale platné úkony správcov, pri neporušení jej práva na žalobu alebo na rekurz proti správcovi, ktorí jej spôsobili škody.

Kán. 1282 - Všetci, tak klerici ako aj laici, ktorí majú zo zákonného titulu účasť na spravovaní cirkevných majetkov, sú povinní svoje úlohy plniť v mene Cirkvi podľa normy práva.

Kán. 1283 - Skôr ako správcovia prevezmú svoju úlohu:

1. musia pred ordinárom alebo jeho delegátom pod prísahou sľúbiť, že budú dobre a verne spravovať;

2. má sa vyhotoviť presný a podrobný a nimi samými podpísaný inventár vecí nehnuteľných, hnutel'ných, tak cenných ako aj akokoľvek patriacich medzi kultúrne bohatstvo, alebo iných s ich opisom a ohodnotením a vyhotovený sa má preskúmať;

3. jeden exemplár tohto inventára sa má uchovávať v archíve správy, druhý v archíve kúrie; v oboch sa má zaznačiť akákoľvek zmena, ktorou by majetok prípadne prešiel.

Kán. 1284 - § 1. Všetci správcovia sú povinní plniť svoju úlohu so starostlivosťou dobrého hospodára.

§ 2. Preto musia:

1. dozerať, aby sa majetky zverené do ich starostlivosti nijakým spôsobom nestratili alebo neutrpeli škodu; s tým cieľom, keď je to potrebné, majú uzatvárať poisťné zmluvy;
2. starať sa, aby vlastníctvo cirkevných majetkov bolo zabezpečené občiansky platnými spôsobmi;
3. zachovávať predpisy tak kánonického, ako aj občianskeho práva, alebo tie, ktoré uložil zakladateľ alebo darca, alebo zákonná autorita, a predovšetkým dbať, aby z nezachovania občianskych zákonov nevzišla Cirkvi škoda;
4. príjmy z majetkov a výnosy presne a v pravom čase vyžadovať a prijaté bezpečne uchovávať a nakladať s nimi podľa úmyslu zakladateľa alebo podľa zákonných noriem;
5. v stanovenom čase uhradiť splatné úroky z pôžičky alebo hypotéky a starať sa, aby v príhodnom čase bola vrátená sama hlavná suma dlhu;
6. peniaze, ktoré zostanú po zaplatení výdavkov a môžu byť užitočne investované, so súhlasom ordinára použiť na ciele právnickej osoby;
7. mať dobre vedené knihy príjmov a výdavkov;
8. na konci každého roka zostaviť výkaz o spravovaní;
9. doklady a listiny, na ktorých sa zakladajú práva Cirkvi alebo inštitúcie na majetky, riadne usporiadať a v primeranom a vhodnom archíve chrániť; avšak ich autentické odpisy, kde je to ľahko možné, uložiť v archíve kúrie.

§ 3. Naliehavo sa odporúča, aby správcovia každý rok zostavovali prehľady príjmov a výdavkov; ponecháva sa však na partikulárne právo, aby ich prikázalo a podrobnejšie určilo spôsoby, ako sa majú zostavovať.

Kán. 1285 - Správcovia smú dávať dary z hnutelných majetkov, ktoré nepatria k trvalému majetku, na nábožné ciele alebo na ciele kresťanskej dobročinnnej lásky len v medziach riadneho spravovania.

Kán. 1286 - Správcovia majetkov:

1. pri zamestnávaní pracovných síl majú presne zachovávať aj občianske zákony, týkajúce sa práce a sociálneho života, podľa zásad predkladaných Cirkvou;
2. tým, ktorí vykonávajú prácu podľa dohody, majú dávať spravodlivú a poctivú mzdu, tak aby mohli primerane zabezpečiť potreby svoje aj svojich rodín.

Kán. 1287 - § 1. Klerickí, ako aj laickí správcovia akýchkoľvek cirkevných majetkov, ktoré nie sú zákonne vyňaté spod riadiacej moci diecézneho biskupa, sú povinní každoročne predložiť vyúčtovanie miestnemu ordinárovi, ktorý ho má odovzdať na preskúmanie ekonomickej rade; opačný zvyk je zavrhnutý.

§ 2. Správcovia majú veriacim predkladať vyúčtovanie o majetkoch, ktoré veriaci darovali Cirkvi, podľa noriem, ktoré má stanoviť partikulárne právo.

Kán. 1288 - Správcovia nemajú v mene verejnej právnickej osoby začínať spor na občianskom súde ani na ňom svedčiť, ak na to nedostali písomné povolenie vlastného ordinára.

Kán. 1289 - Hoci správcovia nie sú povinní vykonávať spravovanie z titulu cirkevného úradu, prevzatej úlohy sa nemôžu svojvoľne vzdať; ak zo svojvoľného vzdania utrpí Cirkev škodu, sú povinní ju nahradiť.

### III. titul

#### ZMLUVY A NAJMÄ SCUDZENIE

Kán. 1290 - To, čo občianske právo stanovuje na danom území o zmluvách tak vo všeobecnosti, ako aj jednotlivu a o platbách, má sa s tými istými účinkami zachovávať v kánonickom práve vo veciach, ktoré podliehajú riadiacej moci Cirkvi, ak sa nepriečia Božiemu právu, alebo sa kánonickým právom neurčuje niečo iné, pri zachovaní predpisu kán. 1547.

Kán. 1291 - Na platné scudzenie majetkov, ktoré na základe zákonnej asignácie tvoria trvalý majetok verejnej právnickej osoby a ktorých hodnota presahuje sumu vymedzenú právom, sa vyžaduje dovoľenie autority, kompetentnej podľa normy práva.

Kán. 1292 - § 1. Pri neporušení predpisu kán. 638 § 3, keď sa hodnota majetkov, ktoré sa navrhujú na scudzenie, pohybuje medzi najnižšou a najvyššou sumou, ktorú má určiť konferencia biskupov pre svoju oblasť, kompetentnú autoritu, ak ide o právnické osoby, ktoré nepodliehajú diecéznemu biskupovi, určuje vlastný štatút; ináč kompetentnou autoritou je diecézny biskup so súhlasom ekonomickej rady a kolégia konzultorov, ako aj tých, ktorých sa to týka. Ich súhlas potrebuje diecézny biskup aj na scudzenie majetkov diecézy.

§ 2. Ale ak ide o veci, ktorých hodnota presahuje najvyššiu sumu, alebo o veci darované Cirkvi sľubom, alebo cenné z umeleckého alebo historického hľadiska, k platnosti scudzenia sa okrem toho vyžaduje aj dovoľenie Svätého stolca.

§ 3. Ak vec, ktorá sa má scudziť, je deliteľná, v žiadosti o dovoľenie scudzenia sa musia uviesť časti, scudzené predtým; ináč je dovoľenie neplatné.

§ 4. Tí, ktorí sa musia zúčastniť na scudzovaní majetkov radou alebo súhlasom, nemajú dávať radu alebo súhlas, ak predtým neboli presne oboznámení tak s ekonomickým stavom právnickej osoby, ktorej majetky sa navrhujú na scudzenie, ako aj so scudzeniami už uskutočnenými.

Kán. 1293 - § 1. Na scudzenie majetkov, ktorých hodnota presahuje určenú minimálnu sumu, sa okrem toho vyžaduje:

1. oprávnený dôvod, akým je naliehavá potreba, zjavná osožnosť, nábožnosť, dobročinná láska alebo iný vážny pastoračný dôvod;
2. ohodnotenie veci, ktorá sa má scudziť, písomne dané znalcami.

§ 2. Majú sa zachovať aj iné ochranné opatrenia, predpísané zákonnou autoritou, aby sa vyhlo škode pre Cirkev.

Kán. 1294 - § 1. Vec sa spravidla nesmie scudziť za cenu nižšiu, aká sa uvádza v ohodnotení.

§ 2. Peniaze získané scudzením sa majú alebo opatrne investovať na osoh Cirkvi, alebo sa majú rozumne použiť v zhode s cieľmi scudzenia.

Kán. 1295 - Požiadavky podľa normy kán. 1291-1294, ktorým treba prispôbiť aj štatút právnických osôb, sa musia dodržiavať nielen pri scudzovaní, ale aj v akejkolvek záležitosti, ktorou sa majetkový stav právnickej osoby môže zhoršiť.

Kán. 1296 - Ak boli cirkevné majetky scudzené bez potrebných kánonických náležitostí, ale scudzenie je občiansky platné, kompetentná autorita má po zrelom uvážení všetkého rozhodnúť, či a akú žalobu, totiž osobnú alebo vecnú, kto a proti komu má podať na ochranu práv Cirkvi.

Kán. 1297 - Je úlohou konferencie biskupov so zreteľom na miestne okolnosti stanoviť normy o prenajímaní cirkevných majetkov, najmä o povolení, ktoré treba dostať od kompetentnej cirkevnej autority.

Kán. 1298 - Ak nejde o vec veľmi malého významu, cirkevné majetky sa bez osobitného písomného povolenia kompetentnej autority nemôžu predávať ani prenajímať vlastným správcom ani ich príbuzným až do štvrtého stupňa pokrvnosti alebo príbuzenstva.

IV. titul

#### NÁBOŽNÉ ODKAZY VO VŠEOBECNOSTI A NÁBOŽNÉ ZÁKLADINY

Kán. 1299 - § 1. Kto na základe prirodzeného a kánonického práva môže slobodne disponovať svojimi majetkami, môže odkázať majetky na nábožné ciele buď úkonom medzi živými, alebo úkonom pre prípad smrti.

§ 2. Pri odkazovaní pre prípad smrti pre dobro Cirkvi sa podľa možnosti majú zachovať náležitosti občianskeho práva; ak boli opomenuté, dedičom sa musí pripomenúť povinnosť, ktorou sú viazaní splniť vôľu poručiteľa.

Kán. 1300 - Zákonne prijaté odkazy veriacich, ktorí buď úkonom medzi živými alebo úkonom pre prípad smrti dávajú alebo zanechávajú svoje majetky na nábožné ciele, sa majú veľmi starostlivo plniť aj vzhľadom na spôsob spravovania a užívania majetkov pri zachovaní predpisu kán. 1301 § 3.

Kán. 1301 - § 1. Vykonávateľom všetkých nábožných odkazov tak pre prípad smrti, ako aj medzi živými je ordinár.

§ 2. Na základe tohto práva ordinár môže a musí dozerať, a to aj pomocou vizitácie, aby sa nábožné odkazy plnili, a iní vykonávatelia po splnení úlohy sú mu povinní predkladať vyúčtovanie.

§ 3. Klauzuly pridané k posledným odkazom, ktoré odporujú tomuto právu ordinára, sa majú považovať za nepripojené.

Kán. 1302 - § 1. Kto prijal majetky na nábožné ciele buď úkonom medzi živými alebo závetom ako zverené do spravovania, musí o tomto zverení do spravovania upovedomiť ordinára a oznámiť mu všetky takéto hnutel'né alebo nehnuteľné majetky s pripojenými bremenami; ak to darca výslovne a úplne zakázal, zverenie do spravovania nemá prijať.

§ 2. Ordinár musí požadovať, aby majetky zverené do spravovania boli bezpečne investované, a takisto dozeráť na vykonávanie nábožného odkazu podľa normy kán. 1301.

§ 3. Keď ide o majetky zverené do spravovania nejakému členovi rehoľného inštitútu alebo spoločnosti apoštolského života, ak totiž majetky sú určené miestu alebo diecéze, alebo ich obyvateľom, alebo na pomoc nábožným cieľom, ordinárom, o ktorom sa hovorí v § 1 a 2, je miestny ordinár; ináč je ním vyšší predstavený v klerickom inštitúte pápežského práva a v klerických spoločnostiach apoštolského života pápežského práva alebo vlastný ordinár tohto člena v iných rehoľných inštitútoch.

Kán. 1303 - § 1. Pod pomenovaním nábožné základiny v práve vystupujú:

1. *samostatné nábožné základiny*, čiže zoskupenia vecí, určené na ciele, o ktorých sa hovorí v kán. 114 § 2 a ktoré kompetentná cirkevná autorita zriadila ako právnickú osobu;

2. *nesamostatné nábožné základiny*, čiže časné majetky, dané akýmkoľvek spôsobom verejnej právnickej osobe s bremenom, aby sa dlhší čas, ktorý má vymedziť partikulárne právo, z ročných príjmov slávil omše a vykonávali iné vopred určené cirkevné činnosti, alebo sa ináč dosahovali ciele, o ktorých sa hovorí v kán. 114 § 2.

§ 2. Ak majetky nesamostatnej nábožnej základiny boli zverené právnickej osobe, ktorá podlieha diecéznemu biskupovi, po uplynutí času musia byť určené inštitúcii, o ktorej sa hovorí v kán. 1274 § 1, ak zakladateľ výslovne neprejavil inú vôľu; ináč pripadajú samej právnickej osobe.

Kán. 1304 - § 1. Aby právnická osoba mohla základinu platne prijať, vyžaduje sa písomné povolenie ordinára; ordinár ho nemá dať, kým zákonne nezistil, že právnická osoba môže zadosťučiniť tak novému bremenu, ktoré má prijať, ako aj už prijatým bremenám; obzvlášť sa má starať, aby príjmy úplne zodpovedali pripojeným bremenám podľa obyčaje miesta alebo oblasti.

§ 2. Ďalšie podmienky na ustanovenie a prijatie základín má určiť partikulárne právo.

Kán. 1305 - Peniaze a hnutelné majetky, ktoré sú poukázané ako dar, sa majú ihneď uložiť na bezpečnom mieste, ktoré má schváliť ordinár, s tým cieľom, aby sa tieto peniaze alebo hodnota hnutelných majetkov chránili a aby sa čím skôr podľa rozumného úsudku tohto ordinára, po vypočutí mienky tých, ktorých sa to týka, a vlastnej ekonomickej rady, opatrne a užitočne investovali na prospech základiny s výslovnou zmienkou o jednotlivých bremenách.

Kán. 1306 - § 1. Základiny založené aj ústne sa majú písomne zaznamenať.

§ 2. Jeden exemplár listiny sa má bezpečne uchovávať v archíve kúrie, druhý v archíve právnickej osoby, ktorej základina patrí.

Kán. 1307 - § 1. Pri zachovaní predpisov kán. 1300-1302 a 1287 sa má vyhotoviť zoznam bremien, ktoré ukladajú nábožné základiny, a vyložiť na viditeľnom mieste, aby záväzky, ktoré treba plniť, neupadli do zabudnutia.

§ 2. Okrem knihy, o ktorej sa hovorí v kán. 958 § 1, má sa viesť aj druhá kniha a uchovávať u farára alebo rektora, do ktorej sa majú zaznamenávať jednotlivé bremená, ich plnenie a almužny.



Kán. 1308 - § 1. Zníženie omšových záväzkov, ktoré sa má vykonať iba z oprávneného a nevyhnutného dôvodu, je vyhradené Apoštolskému stolcu pri neporušení nasledujúcich predpisov.

§ 2. Ordinár môže pre pokles príjmov znížiť omšové záväzky, len ak je to v základinových listinách výslovne určené.

§ 3. Diecézny biskup má moc znížiť omše z odkazov alebo z akýchkoľvek základín, ktoré sú samostatné, pre pokles príjmov, kým trvá dôvod, vzhľadom na zákonnú výšku milodaru v diecéze, len keď niet nikoho, kto by bol viazaný zvýšiť milodar a mohol by k tomu byť účinne prinútený.

§ 4. Jemu prislúcha moc znížiť záväzky čiže omše z odkazov, zaťažujúce cirkevnú inštitúciu, ak sa príjmy stali nedostačujúce na primerané dosiahnutie cieľa vlastného tejto inštitúcie.

§ 5. Najvyšší moderátor klerického rehoľného inštitútu pápežského práva má tie isté moci, o ktorých sa hovorí v § 3 a 4.

Kán. 1309 – Tým istým autoritám, o ktorých sa hovorí v kán. 1308, okrem toho prislúcha moc z primeraného dôvodu preložiť omšové záväzky na iné dni, kostoly alebo oltáre odlišné od tých, ktoré sú stanovené v základinách.

Kán. 1310 - § 1. Ordinár môže znížiť, zmierniť a zameniť odkazy veriacich na nábožné ciele iba z oprávneného a nevyhnutného dôvodu, ak mu zakladateľ túto moc výslovne udelil.

§ 2. Ak sa vykonanie uložených záväzkov stane pre pokles príjmov alebo z iného dôvodu bez akejkoľvek viny správcov nemožné, ordinár po vypočutí tých, ktorých sa to týka a vlastnej ekonomickej rady, ako aj pri zachovaní vôle zakladateľa, čo možno najlepším spôsobom, môže tieto záväzky spravodlivo zmenšiť s výnimkou zníženia omší, ktoré sa riadi predpismi kán. 1308.

§ 3. V ostatných prípadoch sa treba obrátiť na Apoštolský stolec.